

האנשים האלו מתמודדים עם מוגבלות בדרכים מעוררות השראה

ספי עודי

"החלטתי שאני לא מוותר על עצמי"

צילום: שאול גרל

יש בבצלאל בעיה לעבור ממסלול למסלול אבל נלחמתי על זה. אחרי אישורים מיוחדים ומבחן התקבלתי מהרגע שזה קרה, הם עשו הכל למעני ולמען הצלחתי."

מאז בנה לעצמו עודי כפתורים מיוחדים לשימוש במחשב, מתקן שבעזרתו ניתן להשתמש במכשיר הסלולרי, מצלמה ייעודית לשימוש בעלי צרכים מיוחדים ועוד. את הידע הוא מעביר הלאה כמרצה אורח ב"בית איזי שפירא" בקורס ייחודי שנקרא "להרפס את החלום".

"היום, בעידן מדפסות התלת-ממד, היכור לת' להתאים פתרון לאדם ספציפי גבוהה מאי פעם. השרשרת בין מתכנן הפתרון לבעל הצורך התקצרה מאוד. אני מעביר סדנאות לבני נוער על עיצוב לבעלי צרכים מיוחדים דרך עמותת 'מילכת', והחניכים שם וב'בית איזי שפירא' מסוגלים לתכנן ולייצר עזרים אחרי קורס קצר של לימוד הקווים המנחים. במרחב המקצועי שבו אני מתנהל, עיצוב תעשייתי בכלל ועיצוב עזרים בפרט, התענוג הגדול הוא ששופטים אותי בעיקר על סמך מה שיש לי בין האוזניים ולא על פי המגבלה. כשאני רואה מישהו בעל מוגבלות כלשהי אני שואל אם יש משהו שאני יכול לבנות עבורו שישפר את איכות חייו. בדרך כלל אני בונה לפי הזמנה אישית וללא בקשת תשלום".

בימים אלו הוא מחפש משקיע כדי להוציא לפועל מוצרים שפיתח. בינתיים הוא עובד מהבית שבו הוא חי עם אשתו ובתו הקטנה, ויש לו ליווי צמוד במימון משרד הביטחון. "את יעל הכרתי במפגש של קבוצת נכי צה"ל. גם היא נפגעה בתאונה בזמן השירות ואחרי תקופת שיקום ארוכה הצליחה להחלים. ככל פעם שהייתי רואה אותה הייתי משתתק. באחד המפגשים היה לנו תרגיל בווגות ויצא לי להיות מולה. במקום לומר לה מה שדרש התרגיל יצאו לי רק שתי מילים: 'את יפה, והסמקתי', הוא משחזר.

לאחר כמה מפגשים נוספים הוא העז לבקש ממנה את מספר הטלפון שלה. היא העדיפה לקחת את שלו. "חזרתי הביתה מאוכזב, אבל אחרי שלושה ימים היא התקשרה אליי, קבי ענו לקפה והשאיר היסטוריה. בוודאי שהיו לי חששות באשר ליכולת שלי להפוך לאב, אבל דווקא יעל לא הייתה מודאגת בכלל. כעבור שנה וחצי חבקנו בת שנולדה באופן טבעי ומביאה לנו שמחה ענקית".

מבחינתו, האכזות אינה מובנת מאליה. "בהתחלה חששתי איך התקשורת בין יפעת ובני תהיה. אחרי הכל, לא אוכל ללסוף, לחבק ולהרים אותה על הידיים. בחודשים הראשונים כל מה שעשיתי הסתכם בלצפות בה ולנשק אותה כשקירבו אותה אליי. יעל הייתה משכיבה אותה לירי והייתי מסניף אותה דקות ארוכות. היום, כשהיא בסך הכל בת שנה ותשעה חודשים, התקשורת בינינו אחרת לגמרי. אנחנו שרים וצוחקים יחד, היא נהנית לדגדג אותי ולשקע שיש לי בצוואר - שאריות מההנשמה, היא קוראת 'הפופיק של אבא'. בלילה, כשהיא ישנה בינינו, היא נצמדת אליי ומחבקת אותי. רק ככה היא נרדמת. זה כמו חלום. לפעמים אני חושב שבידומה ליוסף המקראי, בזכות האמונה גם אני יצאתי מהבור".

mirilivi@gmail.com

ספי (יוסף) עודי מגדרה היה בן 24 וחצי, צעיר עם ים של שאיפות וחלומות, כשפנצ'ר בגלגל שינח את חייו.

"עצרתי כדי להחליף אותו בצד הכביש ורכב חולף פגע בי קשות. כחודש לאחר מכן הת' עוררתי בבית החולים. לא זכרתי כלום ממה שקרה לי, והתחורר לי שאני עם פגיעה קשה מהצוואר ומטה ומונשם".

היום, כשהוא בן 38, נשוי באושר ליעל (29), סטודנטית להוראה, ואב ליפעת, פעוטה בת שנה ותשעה חודשים, מחזיק עודי בתואר של מעצב תעשייתי, מרצה בקורס של מכון טראמפ ב"בית איזי שפירא" ומלמד הרפסה תלת-ממדית אנשי טיפול וחינוך. אבל הדרך לשם הייתה לא קלה.

"כמו כל צעיר ישראלי רציתי ללמוד ולטייל בעולם, ופתאום מצאתי את עצמי במצב בלתי אפשרי. עברתי את כל חמשת שלבי האבל עד לקבלה. ידעתי שיש לי שתי אפשרויות: האחת, פשוט להישאר בחיים, כלומר לשכב במיטה ולהעביר ככה יום ועוד יום. האחרת, להמשיך לחיות חיים מלאים. החלטתי שאני לא מוותר על עצמי, שאזום ואעשה הכל כדי לא להיות תלוי באחרים, הוא מספר.

סיבות לאופטימיות לא תמיד היו. "באחד הימים נלקחתי אל חדר מנהל המחלקה בתל השומה. הוא החזיק ביד את התמונה של כריי-סטופר ריב ושאל אם אני מזהה את הרמות. אמרתי לו שאני יודע מיהו וגם איך הוא נפצע. הרופא הודיע לי שהפציעות של שנינו זהות, ומכך נובע שכל חיי אשאר משותק ומונשם. שאלתי אם יש תקדים למישהו שחזר לנשום אחרי כמה חודשים, והוא אמר שיש בודדים בחו"ל שזה קרה להם ששה-שבעה חודשים אחרי הפציעה, אבל בארץ זה עוד לא קרה. אמרתי לו שאני חייב להיות הראשון, כי אין לי ברירה, וראיתי את החמלה בעיניים של כל מי שישב שם".

אבל עודי לא ויתר. הוא התעקש שיעשו לו בדיקת סרעפת לעיתים קרובות ביותר בתקווה שיתגלה כי הוא מסוגל לנשום עצמי מוגנית. "יום אחד האחות אמרה לי: למה אתה מאכזב את עצמך כל פעם מחדש? תשלים עם זה שאתה לא נושם. אמרתי לה בסדר, נעבור לפעם בחודש. במהלך כל החודש הייתי מחכה לבדיקה הזו. כמוכן שבמקביל ניסיתי ככל יכולתי להסתדר עם המנשם ועם המגבלות".

לאחר שנה במחלקה, באחת השבתות, ניגש אליו אח מהמחלקה והציע לו לצאת לראשונה החוצה. "אני זוכר את המגע של השמש אחרי תקופה ארוכה שבה הייתי סגור בין ארבעה קירות. זה היה רגע מכונן: הבטחתי לעצמי שלא אשאר סגור בבית, וגמלה בליבי החלטה להירשם לאוניברסיטה. וזה באמת מה שהיה. גרשתי ללימודי תואר בתנ"ך באוניברסיטת בראילן, שהייתה הכי קרובה לבית החולים". הפעם הראשונה שיצא מכותלי בית החולים הייתה לקולנוע, מלווה בבני משפחתו ובאחות מהמחלקה. "אני זוכר שהאולם היה מוכן לקראתי עם ככל למכונת ההנשמה. ישבתי שם כמעט שלוש שעות, צפיתי בסרט 'סינמה פרדיסו' והייתי מכושף מהכל. מרוב שהתרגשתי המנשם הרעיש בכל האולם. זו הייתה הפעם הראשונה מאז הפציעה שחשתי נורמלי".

לאחר שעבר תאונת דרכים הודיעו הרופאים לספי עודי (38) שיישאר משותק מהצוואר ומטה ואפילו לא יוכל לנשום בעצמו

- הוא היה צריך להחליט אם יישאר במיטה או יחיה חיים מלאים ● הוא בחר ● כיום הוא נשוי באושר, אב לפעוטה, מעצב תעשייתי של עזרים לנכים, מרצה ב"בית איזי שפירא" - ונושם בכוחות עצמו | מירי בן-דוד ליווי

היה בסדר. האחות קראה לצוות, ואותו רופא עם התחזיות הקשות אמר לי מזל טוב ושהיה לי ממש נס. פתאום הבנתי למה אומרים שלאוויר יש טעם. הקרירות הזו במערות האף וכפה לא מובנת מאליה בכלל".

בשלב מסוים הוא החליט לממש את יכור לותיו היצרניות כדי לעזור לעצמו בפעולות פשוטות. "את מתקן הקריאה למיטה תיכננתי כשעוד לא ידעתי כלום, לא תוכננת שרטוט ולא אף ידע אחר בעיצוב תעשייתי. שירתתי אותו בקובץ וורה, וגיסי הנאמן בנה אותו עבורי. אחרי חמש שנים בבראילן התחלתי ללמוד עיצוב בבצלאל. הייתי בחוג לתקשורת חזותית ורציתי ללמוד עיצוב תעשייתי.

כשנה וחצי לאחר התאונה הודיעו לו הרופאים שבדיקות הוכיחו סופית כי לא ינשום בעצמו לעולם. "אמרתי להם שאני לא מוותר כי מי שברא את העולם בשבעה ימים - חוט השרדה שלי קטן עליו", הוא מספר. בדיוק ביום הכיפורים האחות ניתקה את מכונת ההנשמה כדי להחליף פילטר. "זו פרוצדורה של 10 שניות", הוא מספר, "והרגשתי באופן חריג שאני לא נחנק. סימנתי לה עם הראש לא לחבר אותי שוב. היא ביקשה שלא אתא-בר במשמרת שלה. כשהיכרה אותי, שיכנעתי אותה שנעשה ניסיון עם מד חמצן. היא הייתה מספיק משוגעת להסכים, ניתקה אותי ושנינו הסתכלנו על השעון. עברו 30 שניות והכל